

SEXPERT

seksuele gezondheid in Vlaanderen

Ann Buysse, Maya Caen, Alexis Dewaele,
Paul Enzlin, John Lievens, Guy T'Sjoen,
Mieke Van Houtte & Hans Vermeersch (red.)

SEKSUELE GEZONDHEID IN VLAANDEREN

Ann Buysse, Maya Caen, Alexis Dewaele, Paul Enzlin,
John Lievens, Guy T'Sjoen, Mieke Van Houtte &
Hans Vermeersch (red.)

© Academia Press

Eekhout 2

9000 Gent

T. (+32) (0)9 233 80 88

info@academiapress.be

F. (+32) (0)9 233 14 09

www.academiapress.be

De publicaties van Academia Press worden verdeeld door:

J. Story-Scientia nv Wetenschappelijke Boekhandel

Sint-Kwintensberg 87

B-9000 Gent

T. 09 255 57 57

info@story.be

F. 09 233 14 09

www.story.be

Ef & Ef Media

Postbus 404

3500 AK Utrecht

info@efenefmedia.nl

www.efenefmedia.nl

Ann Buysse, Maya Caen, Alexis Dewaele, Paul Enzlin, John Lievens, Guy T'Sjoen, Mieke Van Houtte
& Hans Vermeersch (red.)

Seksuele gezondheid in Vlaanderen

Gent, Academia Press, 2013, xxi + 273 pp.

Cover: Twin Media

ISBN 978 90 382 2079 6

D/2013/4804/27

NUR 865

U 1956

Lay-out: proxessmaes.be

Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgeverij.

3.3.	De hulpverleningscascade bij vruchtbaarheidsproblemen	178
3.3.1.	Zoeken naar hulp bij vruchtbaarheidsproblemen	178
3.3.2.	Van diagnose naar behandeling.	179
3.4.	Vruchtbaarheidsproblemen en gezondheidscorrelaten	181
3.4.1.	Vruchtbaarheidsproblemen en inschatting van het fysieke en mentale welzijn	181
3.4.2.	Vruchtbaarheidsproblemen en inschatting van het seksuele welzijn	182
4.	Besluit reproductief welzijn	183

HOOFDSTUK 4

SEKSUELE DISFUNCTIONIES	193
-----------------------------------	-----

LIES HENDRICKX EN PAUL ENZLIN

1.	Wat zijn seksuele disfuncties?	199
2.	Voorkomen van seksuele disfuncties	201
2.1.	Prevalentie van seksuele functieproblemen en seksuele disfuncties.	202
2.2.	Prevalentiecijfers van seksuele functiestoornissen en seksuele disfuncties opgesplitst naar leeftijdsgroep	204
2.2.1.	Prevalentiecijfers van seksuele functiestoornissen en seksuele disfuncties bij mannen, opgesplitst naar leeftijdsgroep	204
2.2.2.	Prevalentiecijfers van seksuele functiestoornissen en seksuele disfuncties bij vrouwen, opgesplitst naar leeftijdsgroep	205
2.3.	Duur van de seksuele disfunctie	207
2.4.	Vermijden van seks	209
2.5.	Hulp gezocht voor verstoorde seksuele functie en seksuele disfunctie	211
3.	Besluit	212
4.	Bijlage	214

HOOFDSTUK 5

SEKSUEEL GRENDOVERSCHRIJDEND GEDRAG	217
---	-----

SABINE HELLEMANS EN ANN BUYSSE

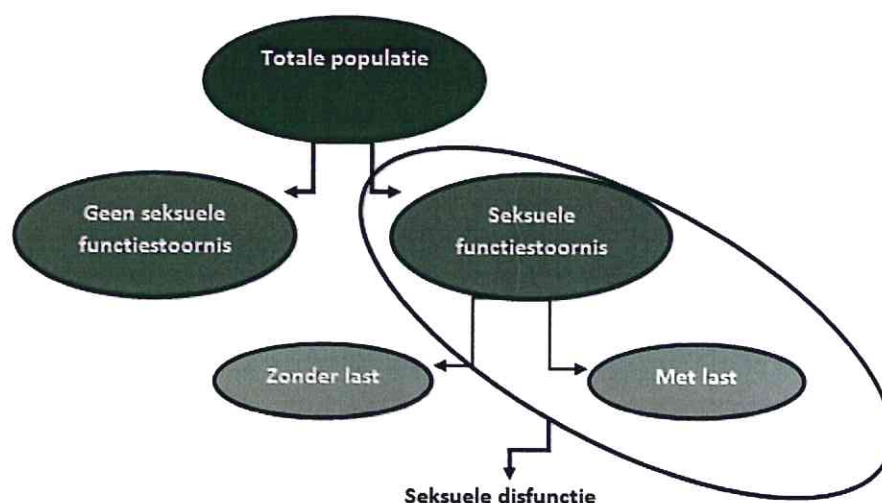
1.	Prevalentie en vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag	220
1.1.	Vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag voor 18 jaar	220
1.2.	Vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag na 18 jaar	220
1.3.	Algemene prevalentie seksueel grensoverschrijdend gedrag	221
1.4.	Verschillen tussen mannen en vrouwen in het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag	223

Hoofdstuk 4

Seksuele disfuncties

Lies Hendrickx en Paul Enzlin

Wereldwijd wordt de benadering van de *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM)* om seksuele disfuncties te definiëren als standaard voorgesteld. Volgens de meest recente versie, de DSM-IV-TR (2000), is een seksuele disfunctie een verstoring in het seksueel functioneren die bovendien door de persoon als een probleem wordt ervaren. Verder mag die verstoring in het seksueel functioneren niet te wijten zijn aan een andere mentale en/of fysieke aandoening.

Figuur 1. Onderscheid seksuele functiestoornis en seksuele disfunctie.

Hoewel het meten van seksuele disfuncties volgens de benadering van de DSM dus fundamenteel twee criteria veronderstelt, m.n. een stoornis in het seksueel functioneren én last ten gevolge van die seksuele functiestoornis (zie Figuur 1), werd het lastcriterium in de meeste internationale populatiestudies niet opgenomen. Dat impliceert dat in veel studies enkel naar het voorkomen van seksuele functiestoornissen wordt gepeild. Onderzoek uit Nederland (Kedde, 2012), Engeland (Mercer et al., 2003), Zweden (Fugl-Meyer & Fugl-Meyer, 1999) en Amerika (Laumann, Gagnon, Michael & Michaels, 1994) wees uit dat ongeveer 23-41% van de mannen en 40-54% van de vrouwen minstens één DSM-gerelateerde seksuele functiestoornis rapporteerde. In Frankrijk (Levinson, 2008) rapporteerden respondenten beduidend lagere cijfers voor seksuele stoornissen (12% voor vrouwen en 9%